

CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI

SECȚIA A TREIA

CAUZA VEREȘ ÎMPOTRIVA ROMÂNIEI

(Cererea nr. 47615/11)

HOTĂRÂRE

STRASBOURG

24 martie 2015

DEFINITIVĂ

24.06.2015

Hotărârea a rămas definitivă în temeiul art. 44 § 2 din Convenție. Poate suferi modificări de formă.

În cauza Vereș împotriva României,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a treia), reunită într-o cameră compusă din:

Josep Casadevall, *președinte*,

Luis López Guerra,

Ján Šikuta,

Kristina Pardalos,

Johannes Silvis,

Valeriu Grițco,

Iulia Antoanella Motoc, *judecători*,

și Marialena Tsirli, *grefier adjunct de secție*,

după ce a deliberat în camera de consiliu la 3 martie 2015,

pronunță prezenta hotărâre, adoptată la aceeași dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află o cerere (nr. 47615/11) îndreptată împotriva României, prin care un resortisant al acestui stat, domnul Cornel Vereș („reclamantul”), a sesizat Curtea la 22 iulie 2011, în temeiul art. 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale („Convenția”).

2. Guvernul român („Guvernul”) a fost reprezentat de agentul guvernamental, doamna C. Brumar, din cadrul Ministerului Afacerilor Externe.

3. Reclamantul susține, în special, că a fost supus la rele tratamente din partea poliției și că nu a beneficiat ulterior de o anchetă efectivă în această privință.

4. La 13 iulie 2012, cererea a fost comunicată Guvernului.

ÎN FAPT**I. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI**

5. Reclamantul s-a născut în 1963 și locuiește în Livada.

A. Incidentul din 27 iunie 2009

6. Potrivit hotărârii din 9 iunie 2011 a Tribunalului Cluj, la 27 iunie 2009, chelnerițele dintr-un bar local au chemat poliția din Livada, întrucât reclamantul se afla în stare de ebrietate și le-a insultat.

7. Tot conform acestei hotărâri, agentul de poliție S., însoțit de proprietarul barului, a ajuns la fața locului și l-a imobilizat și încâtușat pe reclamant întrucât proprietarul barului îl avertizase că reclamantul obișnuia să poarte un cuțit asupra lui și, prin urmare, era posibil să fie înarmat.

8. Reclamantul afirmă că agentul de poliție l-a bătut timp de o oră, lovindu-l cu pumnii și picioarele în cap și în stomac, și că i-a zdrobit degetele călcând pe ele.

9. În aceeași zi, agentul de poliție a întocmit un proces-verbal de constatare a incidentului, în prezența a patru martori: proprietarul barului, cele două chelnerițe și un sătean care se afla în bar la momentul faptelor. Procesul-verbal nu menționa faptul că exista riscul ca reclamantul să fi fost înarmat sau că agentul de poliție se temea de acest lucru. Acesta din urmă a precizat că, imediat ce a intrat în bar, reclamantul l-a insultat, l-a apucat de braț și i-a cerut să plece. Reclamantul a încercat apoi, cu mișcări violente, să se elibereze din strânsoarea agentului, fapt ce a impus imobilizarea la pământ și încâtușarea acestuia.

10. Procesul-verbal mai preciza că, în momentul în care agentul de poliție l-a pus la pământ pe reclamant și l-a încâtușat, acesta „s-a lovit, întâi accidental și apoi intenționat, cu capul de podeaua localului”. Ulterior, reclamantul a continuat să se automutileze, izbindu-se de pereți și de un panou de lemn din interiorul localului, ceea ce i-a provocat plăgi deschise la nivelul capului. Procesul-verbal mai menționa, fără a specifica originea acestora, rănila pe care le prezenta reclamantul la nivelul ambelor mâini. De asemenea, preciza că reclamantul se afla sub tratament medical psihiatric și că avea un comportament violent, motiv pentru care a fost depusă imediat o cerere de internare. Menționa, de asemenea, că reclamantul era cunoscut în sat ca fiind o persoană violentă, care fusese condamnată anterior pentru viol și omor.

11. În cele din urmă, procesul-verbal preciza că agentul de poliție a chemat o ambulanță, întrucât rănila reclamantului sângerau puternic.

12. Reclamantul a fost dus în aceeași zi la spitalul din Gherla și, ulterior, la Secția de psihiatrie a Spitalului municipal Dej, unde a fost internat sub supraveghere și supus unui tratament cu sedative puternice.

B. Leziunile constatate la reclamant

13. Încarcerat la 3 iulie 2009, în executarea măsurii arestării preventive pentru ultraj față de agentul de poliție S., reclamantul a fost supus unui examen medical obligatoriu, efectuat la fiecare încarcerare. Fișa medicală preciza, printre altele, că reclamantul prezenta o contuzie facială severă, cu parestezie, leziuni la mai multe degete și trei plăgi suturate.

14. Conform dosarului medical al reclamantului, firele de sutură de la nivelul plăgii sale tempo-parietale au fost îndepărtate la 6 iulie 2009; în aceeași zi, acesta a beneficiat de tratament stomatologic în legătură cu contuzia sa facială; la 10 iulie 2009, a primit îngrijiri medicale pentru

leziunile existente la nivelul încheieturii mâinii drepte și la articulațiile a patru degete de la această mână, precum și pentru leziunile de aceeași natură existente la două degete ale mâinii stângi; la 15 iulie 2009, o radiografie a relevat o fractură a mâinii drepte.

15. Conform certificatului medical întocmit la 2 februarie 2010 de către Secția de Neurologie a Spitalului Clinic Militar de Urgență Cluj-Napoca, reclamantul încă prezenta sechele ca urmare a traumatismului din iunie 2009, inclusiv pareză și parestezie facială pe partea stângă.

C. Rezoluția de neîncepere a urmăririi penale față de agentul de poliție acuzat de rele tratamente

16. Între timp, la 1 iulie și 3 iulie 2009, reclamantul a depus, la Poliția municipiului Gherla și, respectiv, la Parchetul de pe lângă Judecătoria Gherla, o plângere împotriva agentului de poliție S., pentru purtare abuzivă. În aceste plângeri, reclamantul a descris în detaliu desfășurarea incidentului, loviturile aplicate de agentul de poliție, inclusiv zdrobirea mâinilor sale, și a menționat că el însuși a lovit în ușă de două ori. De asemenea, a solicitat prezentarea sa la Institutul de Medicină Legală Cluj-Napoca (IML) pentru efectuarea unei expertize.

17. La 27 iulie 2009, acesta a reiterat cererea sa de a fi dus la IML.

18. În ciuda cererilor sale, nu a fost dus la serviciul de medicină legală.

19. Prin scrisoarea din 29 iulie 2009 a Parchetului de pe lângă Judecătoria Gherla, plângerile reclamantului și cererea acestuia din 27 iulie 2009 de efectuare a unei expertize medico-legale au fost trimise, din motive de competență, Parchetului de pe lângă Tribunalul Cluj.

20. Nu a fost întreprinsă imediat nicio măsură de anchetă privind plângerea reclamantului pentru purtare abuzivă. Aceasta a fost anexată la dosarul unei alte cauze penale referitoare la un denunț prin care reclamantul l-a acuzat pe proprietarul barului în care a avut loc incidentul din 27 iunie 2009 că refuză să facă forme legale angajaților săi.

21. La 19 noiembrie 2009, procurorul însărcinat cu ancheta referitoare la proprietarul barului l-a audiat pe reclamant. Cu această ocazie, el a reiterat plângerea împotriva agentului de poliție pentru acte de violență.

22. Prin referatul din 4 decembrie 2009, procurorul însărcinat cu ancheta referitoare la proprietarul barului a dispus înregistrarea separată a plângerii reclamantului împotriva agentului de poliție S.

23. Cauza a fost repartizată unui alt procuror, care a emis, la 18 februarie 2010, o rezoluție de neîncepere a urmăririi penale. Procurorul a examinat declarația din 21 ianuarie 2010 a agentului de poliție și declarația din 12 februarie 2010 a martorului B., unul dintre cei doi angajați ai barului care au fost insultați de reclamant. Nici reclamantul, nici ceilalți trei martori menționați în procesul-verbal din 27 iunie 2009 nu au fost audiați în cursul acestei anchete.

24. Declarațiile agentului de poliție și ale martorului au indicat că reclamantul s-a automutilat, inclusiv după sosirea ambulanței. Membrii personalului medical al ambulanței nu au fost citați de Parchet pentru a fi audiați. Agentul de poliție a precizat în declarația sa că, într-adevăr, l-a imobilizat la pământ și l-a încătușat pe reclamant, dar a negat că l-a lovit.

25. În rezoluția de neîncepere a urmăririi penale, procurorul a considerat, în ceea ce privește leziunile reclamantului, că acesta s-a automutilat la momentul arestării sale și că, prin urmare, „era inutilă efectuarea unei expertize medico-legale”.

26. La 6 aprilie 2010, în urma unui recurs ierarhic formulat de reclamant, prim procurorul Parchetului de pe lângă Tribunalul Cluj a confirmat rezoluția de neîncepere a urmăririi penale.

27. Prin hotărârea din 9 iunie 2011, Tribunalul Cluj a respins plângerea formulată de persoana în cauză împotriva deciziei procurorului. Acesta a considerat că, la 2 ani după evenimente, nici o expertiză medico-legală nu ar fi în măsură să identifice cauza leziunilor suferite la 27 iunie 2009.

D. Plângerea reclamantului întemeiată pe refuzul de a asigura examinarea sa de către un medic legist

28. La o dată neprecizată, reclamantul a formulat separat o altă plângere bazată pe refuzul organelor de cercetare penală de a-l duce la un medic legist, pentru a fi examinat, ulterior incidentului din 27 iunie 2009.

29. La 13 noiembrie 2012, Parchetul de pe lângă Tribunalul Cluj a emis o rezoluție de neîncepere a urmăririi penale în această privință, confirmată la 27 decembrie 2012.

30. În urma plângerii formulate de reclamant împotriva acestei ordonanțe, Tribunalul Cluj, prin hotărârea din 9 aprilie 2013, a admis parțial plângerea și a retrimis cauza la procuror, dispunând realizarea unei supliment de anchetă privind refuzul de a-l supune pe reclamant unui examen medico-legal. Această hotărâre este astfel redactată în părțile sale relevante:

„Tribunalul consideră că este necesar să se cerceteze circumstanțele în care Vereș Cornel a solicitat să fie dus la Institutul de Medicină Legală din Cluj-Napoca (IML) cu privire la leziunile suferite cu ocazia incidentului din 27 iunie 2009; și, dacă persoana în cauză a solicitat acest lucru, [să se precizeze] motivele pentru care nu s-a dat curs cererii sale; și [să se verifice] dacă aceste motive nu contravin Convenției europene a drepturilor omului; [...]

Întrucât nu s-a luat încă nicio măsură de cercetare în această privință, instanța nu este în măsură să furnizeze o listă exhaustivă de mijloace de probă care să fie administrate pentru a clarifica circumstanțele sus-menționate. În schimb, deduce că este necesar să fie audiate toate persoanele implicate și prezente în incinta barului B., inclusiv echipajul de poliție, personalul medical administrativ al Spitalului Municipal Dej, căruia reclamantul i-a solicitat, de asemenea, să fie dus la IML [...], precum și personalul medical al Spitalului Municipal Gherla. De asemenea, vor trebui luate în considerare documentele prezentate de reclamant. ”

31. Prin ordonanța din 24 iulie 2013, un procuror al Parchetului de pe lângă Tribunalul Cluj și-a declinat competența în favoarea Parchetului de pe lângă Curtea de Apel Cluj pentru cercetarea procurorilor însărcinați cu ancheta privind plângerea penală pentru acte de violență, depusă de reclamant în legătură cu incidentul din 27 iunie 2009. Ordonanța menționa că, la 3 iulie 2009, reclamantul a fost supus unei expertize medico-legale psihiatrice și că această expertiză, prin natura sa, nu a avut ca obiect leziunile traumatice ale acestuia.

32. Prin aceeași ordonanță din 24 iulie 2013, procurorul a dispus neînceperea urmăririi penale în privința personalului medical și a agentului de poliție, concluzionând că nu aveau obligația de a-l duce pe reclamant să fie examinat de către un medic legist. Această ordonanță a fost confirmată, în urma plângerii formulate de reclamant, prin hotărârea din 28 noiembrie 2013 a Tribunalului Cluj.

33. După ce a examinat restul cauzei, în ceea ce privea răspunderea procurorilor care au desfășurat ancheta privind plângerea reclamantului pentru acte de violență pentru faptul că nu au dispus efectuarea unei expertize medico-legale, Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Cluj a emis, la 13 noiembrie 2013, o rezoluție de neîncepere a urmăririi penale.

34. În urma plângerii reclamantului, prin hotărârea din 15 ianuarie 2014, Curtea de Apel Cluj a confirmat rezoluția din 13 noiembrie 2013, pe motiv că, din probele aflate la dosar, nu reieșea că procurorul însărcinat cu ancheta privind actele de violență săvârșite asupra reclamantului nu și-ar fi îndeplinit obligațiile profesionale. Curtea de apel a reținut că, potrivit dosarului, reclamantul s-a autoagresat și că acesta nu a solicitat în mod expres să fie examinat de un medic legist.

E. Procesul penal împotriva reclamantului

35. Din dosarul cauzei rezultă că, în urma incidentului din 27 iunie 2009, Parchetul de pe lângă Judecătoria Gherla l-a trimis pe reclamant în judecată pentru săvârșirea infracțiunilor de ultraj împotriva unui agent de poliție, ultraj contra bunelor moravuri și tulburarea ordinii și liniștii publice și sfidarea organelor judiciare, pedepsite de articolele 239, 321 și 272¹ din Codul penal în vigoare la momentul faptelor. Prin hotărârea definitivă din 22 aprilie 2010, Curtea de Apel Cluj l-a condamnat pe reclamant la o pedeapsă cu închisoarea de 7 ani, 2 luni și 26 de zile pentru infracțiunile menționate. La o dată neprecizată, în septembrie 2014, reclamantul a fost liberat condiționat.

II. DREPTUL ȘI PRACTICA INTERNE ȘI INTERNAȚIONALE RELEVANTE

36. Dispozițiile din dreptul intern relevante în speță, în special cele din Codul penal și Codul de procedură penală în vigoare la momentul faptelor,

sunt descrise în hotărârea *Antochi împotriva României* (nr. 36632/04, pct. 28-34, 12 iulie 2011).

37. Mai precis, Codul de procedură penală în vigoare la momentul faptelor prevedea, la art. 114-116, că, în cazul atingerii aduse integrității fizice a unei persoane, organele de urmărire penală pot solicita medicilor legiști să efectueze o constatare medico-legală a urmelor prezente pe corpul victimei.

38. Constatările și recomandările Comitetului European pentru Prevenirea Torturii (și Tratatelor sau Pedepselor Inumane sau Degradante) relevante în materie sunt rezumate în hotărârile *Antochi* (citată anterior, pct. 35-36) și *Carabulea împotriva României* (nr. 45661/99, pct. 82, 13 iulie 2010).

39. În rapoartele publicate în urma vizitelor efectuate în 1999 în mai multe locuri de detenție din România, CPT a constatat mai multe deficiențe în funcționarea serviciilor de sănătate. Acesta a subliniat că, în unele cazuri, accesul la un medic, inclusiv la un medic legist, a fost întârziat sau chiar refuzat, iar examenele medicale au fost sumare și efectuate superficial [a se vedea rapoartele CPT/Inf(2003)25, pct. 30, CPT/Inf(2004)10, pct. 44, și CPT/Inf(2008)41, pct. 19].

40. În raportul CPT din 19 februarie 1998, citat în hotărârea *Carabulea* (citată anterior, pct. 82), se menționează lipsa de interes a procurorilor față de acuzațiile de rele tratamente formulate de suspecti. Extrasul din raport relevant are următorul conținut:

„26. Trebuie subliniat în special în rolul crucial care le revine procurorilor în prevenirea relelor tratamente. Procurorii sunt responsabili pentru conducerea și controlul activității poliției în momentul desfășurării urmăririi penale și lor ar trebui să le fie adresate în primul rând plângeri împotriva măsurilor sau actelor de urmărire penală (art. 275 C. proc. pen.). Se pare că încă se pot aduce îmbunătățiri în acest domeniu.

Numeroase persoane cu care delegația s-a întâlnit și care au susținut că au fost supuse la rele tratamente au afirmat că le-a fost prea frică să menționeze acest fapt procurorului, poliția avertizându-i că acest lucru nu ar fi în interesul lor- aceste avertismente au fost luate cu atât mai mult în serios cu cât era foarte probabil ca aceste persoane să revină în locurile de detenție ale poliției (cf. pct. 14). Alte persoane au declarat că au informat procurorul despre relele tratamente la care au fost supuse, dar că acesta nu a arătat nici cel mai mic interes de a examina problema, uneori demonstrând o atitudine deschis partizană în favoarea poliției.

CPT subliniază că întâlnirea pe care delegația a avut-o cu un procuror de pe lângă o secție de poliție din București a confirmat declarațiile pe care deținuții le făcuseră cu privire la experiențele lor. Atunci când un procuror a fost întrebat cum ar acționa în prezența unui suspect care se plângea de rele tratamente din partea poliției, acesta a răspuns: «Agenții de poliție sunt colegii mei. Aș considera acuzația o minciună din partea unui recidivist». »

ÎN DREPT

I. CU PRIVIRE LA PRETINSA ÎNCĂLCARE A ART. 3 DIN CONVENȚIE

41. Reclamantul se plânge că a fost supus la rele tratamente de către un agent de poliție și că nu a beneficiat de o anchetă efectivă privind plângerea depusă împotriva respectivului polițist. Acesta invocă art. 3 din Convenție, redactat după cum urmează:

„Nimeni nu poate fi supus torturii și nici pedepselor sau tratamentelor inumane ori degradante.”

A. Cu privire la admisibilitate

42. Constatând că cererea nu este în mod vădit nefondată în sensul art. 35 § 3 lit. a) din Convenție și că nu prezintă niciun alt motiv de inadmisibilitate, Curtea o declară admisibilă.

B. Cu privire la fond

43. Curtea subliniază că cererea se referă, pe de o parte, la tratamentele suferite de reclamant la 27 iunie 2009 și, pe de altă parte, la caracterul necorespunzător, în opinia reclamantului, al anchetei desfășurate de autorități în privința tratamentelor respective. Curtea va examina separat aceste două capete de cerere, din perspectiva ambelor aspecte – material și procedural – ale art. 3 din Convenție.

1. Cu privire la acuzația de rele tratamente

a) Argumentele părților

44. Reclamantul afirmă că a fost victima unor rele tratamente din partea unui agent de poliție în timpul reținerii sale, la 27 iunie 2009. Deși a recunoscut că, la ieșirea din bar, s-a lovit cu capul de ușă, el a susținut că majoritatea leziunilor sale s-au datorat multiplelor lovituri pe care i le-a aplicat polițistul.

45. Guvernul contestă acuzațiile de rele tratamente. Făcând referire la probele colectate în timpul anchetei efectuate de autoritățile interne, susține că reclamantul nu a fost supus niciunei forme de violență de către agentul de poliție acuzat. Acesta din urmă l-a arestat pe reclamant doar ca urmare a comportamentului său agresiv, întâi față de chelnerița barului și apoi față de însuși ofițerul de poliție.

46. În ceea ce privește vătămrile în cauză, atestate prin documente medicale, Guvernul susține că au fost cauzate chiar de reclamant, întrucât acesta ar fi avut un comportament agresiv și s-ar fi automutilat.

b) Motivarea Curții

47. Curtea reamintește că, atunci când o persoană se află în întregime sub controlul poliției, orice vătămare suferită în timpul acestei perioade dă naștere unor puternice prezumții de fapt [a se vedea *Salman împotriva Turciei* (MC), nr. 21986/93, pct. 100, CEDO 2000-VII]. Guvernului îi revine așadar obligația de a furniza o explicație plauzibilă asupra originii acestor vătămări și de a aduce probe care să pună la îndoială acuzațiile victimei, în special dacă acestea sunt susținute de către dovezi medicale [a se vedea, printre altele, *Selmouni împotriva Franței* (MC), nr. 25803/94, pct. 87, CEDO 1999-V, și *Bursuc împotriva României*, nr. 42066/98, pct. 80, 12 octombrie 2004].

48. Având în vedere obligația autorităților de a oferi explicații despre persoanele aflate sub controlul lor, Curtea reamintește, de asemenea, că achitarea polițiștilor în procesul penal nu exonerează statul pârât de răspunderea sa în temeiul Convenției (*Berktaş împotriva Turciei*, nr. 22493/93, pct. 168, 1 martie 2001).

49. În speță, Curtea observă că reclamantul a fost supus unor acte de violență la 27 iunie 2009, după care a fost dus la spital imediat, cu o ambulanță chemată de poliție. Rapoartele medicale au confirmat că persoana în cauză prezenta vătămări, în special un traumatism cranio-facial rezultat în urma unei agresiuni, cu leziuni deschise care au necesitat mai multe fire de sutură, și leziuni, inclusiv o fractură, la ambele mâini, la șase degete în total.

50. Deși Guvernul recunoaște că reclamantul nu a fost examinat de un medic legist, în ciuda solicitării sale în sensul respectiv, acesta susține că leziunile în cauză au fost cauzate prin automutilare, fapt care ar fi fost stabilit în hotărârea Tribunalului Cluj din 9 iunie 2011.

51. Curtea constată că nu a fost prezentat, nici în fața autorităților interne, nici în fața Curții, niciun certificat medical care să ateste faptul că vătămrile grave prezentate de reclamant ar fi fost cauzate exclusiv prin automutilare. În schimb, constată că rapoartele medicale care au fost prezentate în cursul anchetei interne și care i-au fost supuse spre examinare nu au emis nicio ipoteză privind automutilarea.

52. Chiar presupunând că o astfel de ipoteză s-ar putea baza pe mărturia reclamantului, care a recunoscut că s-a lovit de două ori, Curtea observă că autoritățile statului pârât nu au reușit să explice cum a putut reclamantul să-și provoace leziuni de o asemenea natură și gravitate – în special plăgi deschise la nivelul capului și zdrobirea ambelor mâini – în prezența polițistului care îl imobilizase cu ajutorul cătușelor, apoi în prezența personalului medical al ambulanței care fusese chemată de polițist pentru a-l duce pe reclamant la spital (*Bursuc*, citată anterior, pct. 86).

53. Pe de altă parte, Curtea constată că declarațiile privind autovătămarea, făcute de agentul de poliție acuzat și de singurul martor audiat de Parchet – și anume angajatul barului care chemase poliția –, au fost deosebit de sumare și că celelalte persoane prezente la fața locului, care ar fi putut să confirme sau să infirme declarațiile celor dintâi, nu au fost audiate în cursul anchetei.

54. Prin urmare, în lipsa unei explicații plauzibile din partea Guvernului, Curtea consideră că, în speță, este fapt stabilit că leziunile ale căror urme au fost constatate asupra persoanei reclamantului au fost cauzate de un tratament pentru care statul pârât este răspunzător.

55. Având în vedere considerentele anterioare, Curtea concluzionează că a fost încălcat art. 3 din Convenție sub aspect material.

2. Cu privire la acuzația referitoare la caracterul necorespunzător al anchetei

a) Argumentele părților

56. Reclamantul consideră că, întrucât nu s-a efectuat nici o expertiză medico-legală în ceea ce privește leziunile sale, ancheta privind plângerea sa nu a fost efectivă. El adaugă că o astfel de expertiză ar fi putut stabili în mod obiectiv cauza exactă a leziunilor sale. În acest sens, se plânge, de asemenea, că a fost împiedicat să consulte un medic legist din cauza internării sale într-un spital de psihiatrie, imediat după incident, și a plasării sale în arest preventiv la o săptămână după ce a fost externat din spital. El reiterează că, în ciuda cererilor sale exprese și insistente, poliția, Parchetul și, ulterior, instanța au refuzat să asigure să fie examinat de către un medic legist.

57. Guvernul consideră că, în speță, a fost efectuată o anchetă efectivă și serioasă și că rezoluția procurorului de neîncepere a urmăririi penale s-a bazat pe numeroase probe.

b) Motivarea Curții

58. Curtea reamintește că, atunci când un individ afirmă în mod credibil că a suferit, din partea poliției sau altor servicii similare ale statului, tratamente contrare art. 3 din Convenție, această dispoziție, coroborată cu obligația generală impusă statului de art. 1, de a recunoaște oricărei persoane aflate sub jurisdicția sa drepturile și libertățile definite în Convenție, impune, implicit, efectuarea unei anchete oficiale efective. Această anchetă, după exemplul celei impuse de art. 2, trebuie să poată conduce la identificarea și pedepsirea persoanelor răspunzătoare. În caz contrar, în ciuda importanței sale fundamentale, interdicția legală generală a tratamentelor inumane sau degradante ar fi inefficientă în practică și ar fi posibil ca, în anumite cazuri, agenți ai statului să încalce, beneficiind de o cvasi-imunitate, drepturile celor supuși controlului lor [*Labita împotriva Italiei* (MC), nr. 26772/95, pct. 131, CEDO 2000-IV, și *Mocanu și alții împotriva României* (MC), nr. 10865/09, 45886/07 și 32431/08, pct. 315-319, 17 septembrie 2014].

59. Ancheta efectuată trebuie așadar să fie efectivă, ceea ce înseamnă că nu trebuie să fie împiedicată în mod nejustificat prin actele sau omisiunile autorităților statului pârât. Aceasta trebuie să poată conduce la identificarea și pedepsirea persoanelor răspunzătoare. Bineînțeles, nu este vorba despre o obligație de rezultat, ci despre o obligație de mijloace. De altfel, Curtea

subliniază încă o dată că acuzațiile privind rele tratamente suferite pe durata arestării preventive sunt extrem de dificil de probat de către victimă, dacă aceasta este izolată de lumea exterioară și privată de posibilitatea de a intra în contact cu medici, avocați, rude sau prieteni, care ar putea să îl ajute și să adune probele necesare (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Aksoy împotriva Turciei*, 18 decembrie 1996, pct. 97, *Culegere de hotărâri și decizii* 1996-VI).

60. În plus, autoritățile trebuie să fi luat măsurile rezonabile de care dispuneau pentru a obține probele privind faptele în cauză, inclusiv, printre altele, declarația detaliată a victimei prezumate cu privire la obiectul acestor acuzații, depoziții ale martorilor oculari, expertize și, după caz, certificate medicale complementare de natură să ofere un raport complet și precis privind vătămările și o analiză obiectivă a constatărilor medicale, în special a cauzei vătămărilor. Orice deficiență în cadrul anchetei, care îi diminuează capacitatea de a stabili cauza leziunilor sau de a identifica persoanele responsabile riscă să nu se conformeze acestei cerințe (*Bati și alții împotriva Turciei*, nr. 33097/96 și 57834/00, pct. 134, CEDO 2004-IV).

61. În prezenta cauză, Curtea constată că a avut totuși loc o anchetă. Rămâne de apreciat diligența cu care aceasta a fost efectuată și caracterul său efectiv.

62. Curtea constată că, după ce a depus la dosar rapoarte medicale care atestă vătămările suferite de reclamant la 27 iunie 2009 și după ce a audiat agentul de poliție acuzat și un singur martor, și anume angajatul barului care a chemat poliția pe motiv că reclamantul insultase chelnerițele, printr-o rezoluție de neîncepere a urmăririi penale, Parchetul a constatat că nu sunt întrunite condițiile pentru răspunderea penală a agentului de poliție. Parchetul nu a dispus efectuarea unei expertize medico-legale, în ciuda gravității leziunilor și în ciuda cererii exprese formulate de reclamant în această privință, atunci când acesta era privat de libertate. Or, această expertiză ar fi putut permite stabilirea obiectivă a cauzei leziunilor. Curtea observă că nu a fost furnizată nicio explicație pertinentă pentru a justifica această omisiune, pe care o consideră gravă. În plus, subliniază că, în schimb, a fost efectuată o expertiză medico-legală psihiatrică, la 6 zile de la incidentul din 27 iunie 2009 (supra, pct. 31).

63. De asemenea, în cadrul anchetei privind refuzul de a-l duce pe reclamant să fie consultat de un medic legist, autoritățile nu au respectat dispozițiile Tribunalului Cluj din decizia din 9 aprilie 2013 (supra, pct. 30) și nu au verificat compatibilitatea acestui refuz cu cerințele art. 3 din Convenție.

64. În plus, în cursul anchetei privind purtarea abuzivă desfășurată împotriva agentului de poliție S., parchetul nu i-a audiat nici pe reclamant în persoană, nici pe celelalte persoane prezente la momentul incidentului, care au fost menționate în procesul-verbal de constatare a incidentului din 27 iunie 2009. Parchetul a audiat un singur martor în speță, și anume unul din angajații barului, care chemase poliția, și nu i-a interogat niciodată pe membrii personalului medical al ambulanței, chemați să îi acorde primul ajutor

reclamantului, deși agentul de poliție acuzat a menționat în declarația sa că reclamantul a continuat să se automutileze în prezența acestora (supra, pct. 24). În plus, aceste deficiențe nu au fost remediate ulterior, în cadrul procedurii în fața Tribunalului Cluj.

65. Curtea acordă o importanță deosebită faptului că nici parchetul, nici tribunalul nu au examinat, în rezoluția de neîncepere a urmăririi penale și, respectiv, în hotărârea judecătorească pronunțată ulterior, rapoartele medicale întocmite în cauză, care făceau referire la leziunile relativ grave prezente pe corpul reclamantului (supra, pct. 13-15). Nici agentul de poliție acuzat, nici singurul martor audiat, care a avansat ipoteza automutilării, pentru a explica leziunile cranio-faciale, nu au precizat cum a acționat reclamantul în mod concret pentru a-și zdrobi singur patru degete de la mâna dreaptă și două degete de la mâna stângă, în timp ce era încătușat. Această ipoteză nu a fost validată de nicio expertiză sau de vreo altă mărturie din partea personalului barului, a personalului medical al ambulanței sau a sătenilor prezenți în bar la momentul incidentului, care nu au fost audiați în cursul acestei anchete.

66. Ținând seama de cele de mai sus, Curtea consideră că autoritățile nu au efectuat o anchetă aprofundată și efectivă privind acuzația credibilă a reclamantului, potrivit căreia un agent de poliție l-a supus la rele tratamente.

67. În consecință, constată încălcarea art. 3 din Convenție sub aspect procedural.

II. CU PRIVIRE LA APLICAREA ART. 41 DIN CONVENȚIE

68. Potrivit art. 41 din Convenție,

„În cazul în care Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al înaltei părți contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o reparație echitabilă. ”

A. Prejudiciu

69. Reclamantul solicită 65 000 de euro (EUR) pentru prejudiciile material și moral pe care susține că le-a suferit ca urmare a tratamentelor contrare art. 3 din Convenție, la care a fost supus. Acesta și-a detaliat cererea după cum urmează: 30 000 EUR pentru prejudiciul moral rezultat în urma traumatismelor suferite și 35 000 EUR pentru prejudiciul material, sumă care, în opinia sa, va fi necesară pentru a acoperi cheltuielile pe care intenționează să le suporte pentru tratarea sechelelor traumatismelor în cauză.

70. Reclamantul solicită, de asemenea, 110 000 EUR (2 000 EUR pe lună pentru cincizeci și cinci de luni) pentru repararea prejudiciului care i-ar fi fost cauzat de arestarea și condamnarea sa pentru ultraj împotriva agentului de poliție pe care l-a acuzat de săvârșirea de acte de violență împotriva sa. În cele

din urmă, acesta solicită o compensație lunară de 2 000 EUR, care să i se plătească după liberare.

71. Guvernul precizează că sumele solicitate de reclamant cu titlu de prejudiciu material nu au fost încă efectuate de acesta.

72. În plus, consideră că nu există nicio legătură de cauzalitate între încălcarea denunțată și prejudiciul moral pe care reclamantul pretinde că l-a suferit ca urmare a arestării sale și a condamnării sale penale pentru ultraj.

73. Constatând că persoana în cauză nu și-a justificat cererea privind prejudiciul material, Curtea respinge această cerere. În schimb, pronunțându-se în echitate, Curtea consideră că reclamantului trebuie să i se acorde suma de 12 000 EUR cu titlu de despăgubire pentru prejudiciul moral.

B. Cheltuieli de judecată

74. Reclamantul nu a formulat nicio cerere cu acest titlu. Curtea consideră așadar că nu este necesar să se pronunțe în această privință.

C. Dobânzi moratorii

75. Curtea consideră necesar ca rata dobânzilor moratorii să se întemeieze pe rata dobânzii facilității de împrumut marginal practică de Banca Centrală Europeană, majorată cu trei puncte procentuale.

PENTRU ACESTE MOTIVE, CURTEA, ÎN UNANIMITATE

1. *Declară* cererea admisibilă;
2. *Hotărăște* că a fost încălcat art. 3 din Convenție sub aspect material și procedural;
3. *Hotărăște*
 - a) că statul pârât trebuie să îi plătească reclamantului, în termen de trei luni de la data rămânerii definitive a hotărârii, în conformitate cu art. 44 § 2 din Convenție, suma de 12 000 EUR (douăsprezece mii de euro), plus orice sumă ce poate fi datorată cu titlu de impozit, cu titlu de prejudiciu moral, care va fi convertită în moneda statului pârât, la rata de schimb aplicabilă la data plății;
 - b) că, de la expirarea termenului menționat și până la efectuarea plății, această sumă trebuie majorată cu o dobândă simplă, la o rată egală cu rata dobânzii facilității de împrumut marginal practică de Banca Centrală Europeană, aplicabilă pe parcursul acestei perioade și majorată cu trei puncte procentuale;

4. *Respinge* cererea de acordare a unei reparații echitabile pentru celelalte capete de cerere.

Redactată în limba franceză, apoi comunicată în scris la 24 martie 2015, în temeiul art. 77 § 2 și 3 din Regulament.

Marialena Tsirli
Grefier adjunct

Josep Casadevall
Președinte